

EURODAIRY

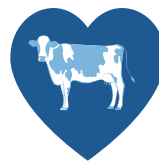
This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme (ISIB-2015-1 programme) under grant agreement No 696364

Resource
Efficiency

Socio-
Economics

Animal
Care

Biodiversity

NEDERLANDSE AANPAK ANTIBIOTICUM GEBRUIK pro actief en door sector

In toenemende mate maakt de maatschappij zich zorgen over het gebruik van antibiotica middelen en het ontstaan van resistentie in de veehouderij. Resistentie ontstaat wanneer bacteriën ongevoelig worden voor antibiotica en dus niet meer gebruikt kunnen worden voor de bestrijding van ziekten. Daarom is een verantwoord en transparant gebruik door melkveehouders van groot belang. De Nederlandse melkveehouderij- en zuivelsector heeft pro actief en met succes het gebruik van antibiotica in de melkveehouderij terug gedrongen. Tussen 2009 en 2016 is het gebruik met 48 % afgenomen. Ook het gebruik van zogenaamde 2e en 3e keus middelen is sterk afgenomen. Derde keus middelen worden nog zelden gebruikt.

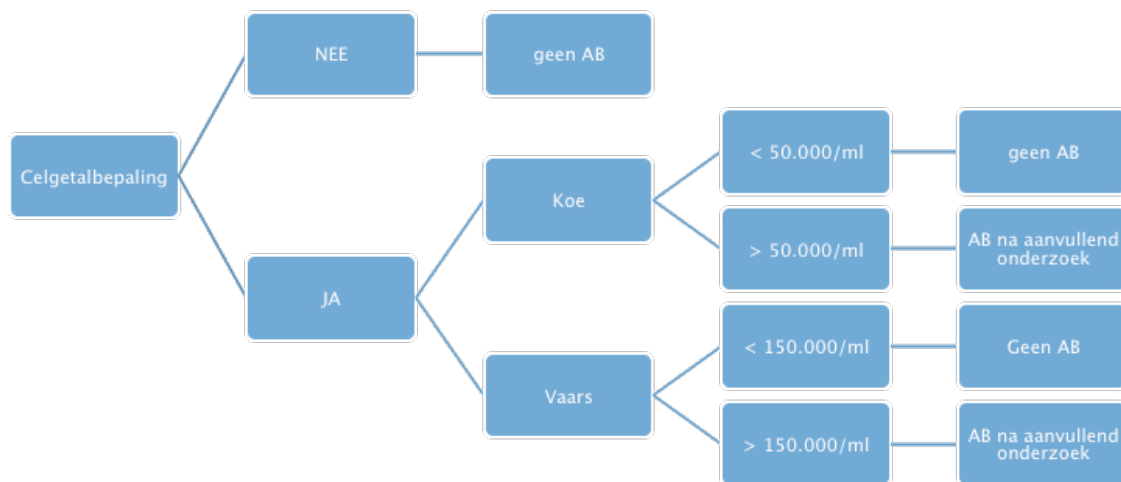
Sinds 2012 wordt in de landelijke database MediRund het gebruik van antibiotica per melkveebedrijf verplicht geregistreerd. Met deze gegevens en het aantal dieren kan per bedrijf worden

berekend hoeveel dagen per jaar een gemiddeld aanwezig dier antibiotica toegediend krijgt: de DagDosering (DD) per DierJaar (DJ). Als een melkveebedrijf bijvoorbeeld een DD/DJ van 2 heeft, dan krijgt een gemiddeld dier op jaarbasis twee dagen antibiotica toegediend.

Melkveehouders kunnen de DD/DJ van hun bedrijf vergelijken met het landelijk gemiddelde van alle melkveehouders en vastgestelde grenswaarden. Deze grenswaarden markeren 3 gebieden gevisualiseerd in een 'stoplichtmodel' met licht op groen (DD/DJ <4), oranje (4-6, betekent 'hoog gebruik, verdient extra aandacht') en rood (>6, direct actie vereist).

Wordt geen actie ondernomen en blijft de DD/DJ te hoog dan wordt de melk in de toekomst niet meer opgehaald. Dit is vastgelegd in de leveringsvoorwaarden en kwaliteitssystemen van de zuivelindustrie.

HOE DROOGZETTEN? WEL OF GEEN ANTIBIOTICA

Droogzetten zonder preventief gebruik van antibiotica

Een belangrijke bijdrage aan de daling van het antibioticagebruik is het selectief droogzetten.

In tegenstelling tot vroeger mag bij het droogzetten van melkvee niet langer preventief gebruik gemaakt worden van antibiotica. Dierenartsen mogen het gebruik van antibiotica alleen voorschrijven als ná diagnostisch onderzoek een uierinfectie wordt verondersteld.

Hierbij wordt gebruik gemaakt van de celgetalbeoordeling per dier maximaal 6 weken voor het droogzetten. Als het celgetal kleiner is dan 50.000 (koeien) of 150.000 per ml (vaarzen) dan mogen geen antibiotica worden gebruikt.

Is het celgetal hoger dan mag alleen een 1e keusmiddel worden gebruikt conform het bedrijfsbehandelplan. Het gebruik van 2e en 3e keusmiddelen is aan strikte regels verbonden en mag alleen na aanvullend onderzoek op bedrijfsniveau.

ERVARINGEN MELKVEEHOUDER zonder droogzetten koeien

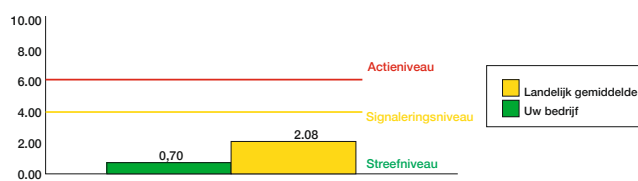
Arnold en Brenda van Dee melken in het plaatsje Ijzendoorn 98 roodbonte Holstein koeien met 56 stuks jongvee. De gemiddelde jaarlijkse melkproductie per koe ligt op 10.363 kg met 4,61% vet en 3,81% eiwit en een celgetal van gemiddeld 90.000 per ml.

Arnold en Brenda zetten al 5 jaar geen koeien meer droog en dit bevalt ze erg goed. Toendertijd hebben ze voor deze strategie gekozen om het aantal DierDagDoserings naar beneden te brengen. Er zijn wel een aantal problemen geweest waar zij in het begin tegenaan liepen, zoals een iets mindere biestkwaliteit en een lagere productie bij de 2de kalfskoeien.

Daartegenover staat wel dat bij de rest van de veestapel de productie gemiddeld hoger ligt en dat de tussenkalftijd 30 dagen lager is dan het landelijke gemiddelde. Ook een voordeel van duurmelken (niet droogzetten) is de hogere leeftijd van de afgevoerde koeien. "Koeien worden ouder omdat hun uiers minder lijden" vertelt Arnold. De aanwezige koeien zijn gemiddeld 4 jaar en 7 maanden jaar (4.07) en bij afvoer tikken ze 6.03 aan met een afvoerproductie van 37.624 kg.

Het bedrijf heeft een DD/DJ van slechts 0,70 (zie figuur). Antibiotica worden nog gebruikt voor o.a. kalveren die nog behandeld moeten worden, koeien die met de nageboorte blijven staan, tussenklauw ontsteking en af en toe mastitis.

Het bedrijf van Arnold en Brenda is vrij van BVD en IBR. Daarnaast zijn Salmonella en Neospora onverdacht en ook voor para tbc heeft het bedrijf de hoogste (10) onverdacht status. Alles is gecertificeerd en er wordt nergens meer voor gevaccineerd.

Figuur: DD/DJ van Dee

Arnold heeft ook een aantal tips voor melkveehouders die ook nadenken over duurmelken. "Duurmelken helpt in mijn bedrijfsvoering doordat ik nu een lage DD/DJ heb en een korte tussenkalftijd van 380 dagen" geeft Arnold aan.

Daarnaast zijn problemen zoals mindere biestkwaliteit goed te overzien. Ze meten de biest met een gewichtsmeter en alleen de goede kwaliteit biest wordt gebruikt en daarnaast wordt goede kwaliteit biest ook ingevroren als voorraad. Ook hoeft de melkveehouder niet bang te zijn voor mastitis, deze is niet hoger dan bij melkveehouders die wel gewoon droog zetten. Arnold en Brenda zijn niet van plan terug te gaan naar droogzetten, "tenzij er zich grote problemen voordoen dan wordt het natuurlijk anders" vult Arnold aan.

CONTACT

Willem Koops
koops@zuivelnl.org